

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
75 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2015

СЕКЦІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВО, ІНОЗЕМНА МОВА, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ

МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНИЙ ПРІОРИТЕТ У ФОРМУВАННІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

Сергєєва Т.П., Гончарук В.В.

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Основою соціально-культурного буття індивіда та невід'ємним складником його загальнолюдської й професійної компетентності вважається фізична культура особистості. Фізична культура особистості визначається ставленням людини до свого здоров'я, рівнем розвитку фізичних можливостей, а також активністю життєвої позиції. У даному сенсі особливої актуальності набуває проблема реалізації ціннісних орієнтацій фізичної культури в їхньому практичному втіленні у свідомість сучасного студентства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій із даної проблеми свідчить, що фізична культура виступає як умова й передумова ефективної навчальної та майбутньої професійної діяльності, узагальнений показник загальної й професійної культури майбутнього фахівця. Вона характеризує вільне й свідоме самовизначення особистості, яка на різних етапах життєвого розвитку з безлічі цінностей обирає, і засвоює ті, що для неї є найбільш значущими. Узагальнення інноваційного педагогічного досвіду, а також опитування, анкетування й бесіди зі студентами академії дають нам привід зазначити, що цінності фізичної культури і спорту починають займати певний високий рейтинг в осмисленні шляхів формування активної життєвої позиції майбутнього спеціаліста. Так слід наголосити на тому, що мотиваційно-ціннісний компонент відображає позитивне емоційне відношення студентів до фізичної культури, сформовану потребу в ній, систему знань, інтересів, мотивів і переконань, що організують і направляють вольові зусилля особистості, формують пізнавальну активність щодо засвоєння цінностей фізичної культури, сприяють націленості на здоровий спосіб життя, постійне фізичне вдосконалювання.

На наше переконання формування особистості майбутнього фахівця повинно відбуватися більш конструктивно з використанням ціннісних орієнтацій фізичної культури і спорту на основі мотивації. Ми передбачали, що система професійної підготовки студентів повинна забезпечувати оптимальний вплив педагогічних факторів як диференційовано (початкові етапи розвитку мотивації до цінностей фізичної культури і спорту), так й інтегровано (етапи формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом як чинника реалізації професійного самовизначення майбутнього фахівця).

Такі знання сприяли формуванню в студентів розуміння самопізнання можливостей своєї особистості в процесі фізкультурно-спортивної діяльності. Насамперед це стосується формування самосвідомості, тобто усвідомлення себе як особистості з активною життєвою позицією.

Переживання різних емоцій, що супроводжують самопізнання організму під час виконання різноманітних фізичних вправ, сприяли формуванню адекватного відношення студентів до себе – самооцінку особистості.

Самооцінка сприймалася ними як змістовний (знання) і емоційний (відношення) складники. Знання про себе студенти співвідносили зі знаннями про інших, а також – з ідеалом. Отже, здібність до самооцінки формувалась як результат порівняльного пізнання себе, а не просто констатація наявних можливостей. На засадах адекватного сприйняття самооцінки ефективно розвивалися такі особистісні якості, як самоповага, самопізнання, самовиховання, самоактуалізація. Самооцінка студентів проявлялася також у реалізації певних її функцій: порівняльного пізнання себе, тобто («Хто я є як особистість?»); прогностичної («Що я можу?»); регулятивної («Що я повинен робити?»). Отже, при виконанні складних за структурою фізичних вправ, студенти ставили перед собою ціль щодо подолання труднощів. Тобто ми спостерігали прояв певного рівня намагань, що були адекватними реальним можливостям студентів. Якщо рівень намагань був занижений, то ми

спостерігали деяку скутість ініціативи й активності. Надмірно ж завищений рівень намагань призводив до розчарування в результатах навчальних досягнень.

Аналізуючи темпи формування в студентів переконань, що визначали спрямованість оцінок і поглядів особистості в сфері фізичної культури і спорту, ми спостерігали спонукальну активність їх розвитку до рівня принципів, як манер поведінки. Переконавання відображали світогляд студента, і надавали його вчинкам особливої значущості в аспекті корисності впливу занять на формування фізичної досконалості.

Формування потреби до систематичних занять фізичною культурою і спортом вважають одним із провідних спонукальних і регулюючих чинників у вихованні манер поведінки особистості. Ця потреба проявлялася в бажанні студентів виконувати нові рухові дії на фоні оптимальних фізичних навантажень; у розширенні спілкування й проведенні вільного часу в колі друзів; у необхідності самоутвердження й зміцнення позицій власного «Я»; у пізнанні й естетичній задоволеності від рухів; у поліпшенні якості фізкультурно-спортивних досягнень.

Отже, на основі результатів аналізу педагогічних спостережень, ми отримали змогу сформулювати наступні пріоритетні мотиви, що виникають на основі потреб і визначають спрямованість розвитку особистості студентів, а також стимулюють і мобілізують їх на прояв активної життєвої позиції, а саме:

- прагнення до фізичної удосконаленості, що пов'язане з намаганням прискорити темпи власного фізичного розвитку, зайняти гідне місце у своєму оточенні, домогтися визнання, поваги;
- дружня солідарність, що передбачає реалізацію бажання бути разом із друзями як у фізкультурно-спортивній, так і навчальній діяльності;
- обов'язки, що пов'язані з необхідністю систематично відвідувати заняття з фізичного виховання, виконувати вимоги навчальної програми;
- прояв позитивного суперництва, що характеризує прагнення виділитися, бути першим, досягти якомога більшого;
- наслідування, що пов'язане із прагненням бути схожим на тих, хто досяг певних успіхів у фізкультурно-спортивній діяльності;
- спортивні досягнення, коли домінуючим є прагнення домогтися значних (певних) результатів з обраного виду спорту;
- процесуальні, коли увага зосереджена не на результаті діяльності, а на самому процесі занять;
- ігрові, що виступають засобами розваги, психоемоційної «розрядки», активного відпочинку;
- комфортності, що визначають бажання займатися фізичними вправами в сприятливих умовах та отримувати задоволення від рухової активності.

Нами було також встановлено, що в спонуканні студентів до занять фізичною культурою і спортом важливим є й інтереси. Коли рівень усвідомлення інтересу невисокий, то переважає емоційна привабливість. Але чим вище цей рівень, тим більшу роль починає відігравати об'єктивна значимість. Тобто в інтересі відбиваються реальні потреби студентів, а також засоби їх задоволення. Якщо потреба викликала бажання мати предмет занять, то інтерес – більш ретельно познайомитися з особливостями його впливу. Якщо ж студенти не мали певних цілей у фізкультурно-спортивній діяльності, то вони не проявляли й вираженого інтересу до неї.

Важливим аспектом у характеристиці ціннісних орієнтацій є те, що вони виражають сукупність відносин особистості до фізичної культури в повсякденному житті, а також у майбутній професійній діяльності. Емоції слід вважати одним із найважливіших компонентів ціннісних орієнтацій, що найбільш глибоко характеризує їхній зміст і сутність. Ми спостерігали, що при вираженому прояві емоцій (особливо в процесі змагань) у студентів проявляється задоволення щодо реалізації потреби в активній руховій діяльності, підвищується оцінка особистої значимості, відбувається задоволеність власним фізичним «Я».

Ефективність формування в студентів мотиваційно-ціннісних орієнтацій до занять фізкультурно-спортивною діяльністю забезпечувалась розробкою, а також впровадженням у навчально-виховний процес організаційно-педагогічних умов, які передбачали виконання рухової програми занять у «діадах», «тріадах» і «мікрогрупах». Зважаючи на результати системного аналізу інтерактивного середовища й властивості педагогічних технологій суб'єкт-суб'єктного спрямування, ми дійшли

висновку, що структурно-функціональні характеристики цих педагогічних явищ передбачають створення малих груп, яким притаманна властивість «єдиної команди», де кожний член групи несе свідому відповідальність за свої дії, переконання, вчинки, а також за дії та поведінку інших (групи в цілому).

Педагогічні спостереження, а також результати їх аналізу показали, що діяльність малої групи забезпечує формування в студентів ціннісних орієнтацій в органічній єдності з розвитком і взаємодією з найближчим соціумом.

Таким чином, ефективність процесу фізичного виховання повинна забезпечуватися реалізацією тісного взаємозв'язку в розвитку фізичних можливостей організму та формуванні почуттів, ціннісних орієнтації, спрямованості й ступеню розвиненості інтересів, потреб, переконань. Формування ціннісних орієнтацій студентів щодо занять фізичною культурою і спортом доцільно здійснювати з урахуванням їх індивідуально-особистісних особливостей, та на основі використання інтерактивних форм, методів і засобів навчання.

Перспективою подальших розвідок у даному напрямку слід вважати визначення ступеню взаємовпливу різних компонентів у формуванні фізичної культури особистості студента.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЛОГІСТИКА

ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА Удовиця О.Ф.	265
ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НА ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ АПК Чабаров В.А., Неделков О.В.	267
ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ Стулова І. М.	268
ПРО ОПТИМІЗАЦІЮ ПОЄДНАННЯ РІЗНИХ ЕЛЕМЕНТІВ СИСТЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ Колесник В.І.	270
ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ВИНОГРАДАРСТВА ПІВДНЯ УКРАЇНИ Каламан О.Б.	271

СЕКЦІЯ ХІМІЯ ТА БЕЗПЕКА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

ВИЗНАЧЕННЯ ХАРЧОВОЇ ДОБАВКИ Е621 МЕТОДОМ ТОНКОШАРОВОЇ ХРОМАТОГРАФІЇ З ЛЮМІНЕСЦЕНТНИМ ДЕТЕКТУВАННЯМ Малинка О.В.	273
ВИЗНАЧЕННЯ ЛАУРИЛ ГЛУТАМІНОВОЇ КИСЛОТИ ПО СЕНСИБІЛІЗОВАНІЙ ЛЮМІНЕСЦЕНЦІЇ ІОНА ТЬ (III) В КОМПЛЕКСІ З ЦИПРОФЛОКСАЦИНОМ Бельтюкова С.В., Малинка О.В., Лівенцова О.О., Сітнікова Ю.С.	275
НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ Осадчук І.В.	277

СЕКЦІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВО, ІНОЗЕМНА МОВА, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ

МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНИЙ ПРІОРИТЕТ У ФОРМУВАННІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА Сергеева Т.П., Гончарук В.В.	278
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТУРИЗМ» Халайджі С.В., Болтоматіс Д.В.	281
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК АЛГОРИТМ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я МОЛОДІ Захлевська Т.В., Волкова Т.В.	282
ПЕДАГОГІЧНІ ЗАХОДИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я Бородін В.М., Яготін Р.С.	284
АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТНЕС-ПРОГРАМ ДЛЯ ЖІНОК З УРАХУВАННЯМ ЇХ СОМАТОТИПУ Васильєв В.П., Лаговська Н.Г.	285
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ОНАХТ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ Павлюк О.В., Цапенко Л.М.	287

Наукове видання

Збірник тез доповідей 75 наукової конференції викладачів академії
20 – 24 квітня 2015 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами
За достовірність інформації відповідає автор публікації

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Члени колегії:

Бельтюкова С.В., д.х.н., професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Волков В.Е., д.т.н., доцент

Гладушняк О.К., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Павлов О.І., д.е.н., професор

Станкевич Г.М., д.т.н., професор

Савенко І.І., д.е.н., професор

Ткаченко Н. А., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор